

SVOBODNA SLOVENIJA

VICTOR MARTINEZ 50
Buenos Aires

Registro Nacional de la Propiedad
Intellectual N° 260254

“ESLOVENIA LIBRE”

GLASILO SLOVENCEV V JUŽNI AMERIKI

CORREO
ARGENTINO
(Procedencia)

FRANQUEO A PAGAR

TARIFA REDUCIDA
Concesión N° 3824

Año (Leto) VII.

Buenos Aires, 2. junija (junio) 1949.

No. (Štev.) 22.

Dvoje naseljeniških vrlin

Doba trdega življenja po taboriščih je pustila v naših naseljenicih nekatere sledove, ki le počasi izginjajo. Skupno življenje je dalo ljudem možnost prav pobrobne opazovanja svojega bližnjega. Raje smo videli slabosti svojega soseda, kakor pa dobre lastnosti. Trpljenje, ponižanje in up in strah nas je naučil presojudati dogodke bolj kritično kot nekdanj. Razočaranja so nas navdala z nezaupanjem do vsega. Načrti, ki smo jih delali v Evropi, so se navadno spremenili v gradove v oblakih...

Začeti novo življenje, v novi deželi, v tujih okoliščinah, brez sredstev in v drugi smeri kot smo si zamislili, je nekaj res hudega za vse.

Vendar bi bilo hudo napak, če bi zaradi začetnih nevšečnosti postali krivični črnogledi. Pri zelo veliki večini naših naseljencev lahko ugotovimo, da so si v nekaj mesecih bivanja že pomagali korak naprej. Vsi ti že gledajo svet v bolj svetlih barvah kot so ga ob prihodu v deželo. Čez leto dni bo še bolje!

Vedno bolj jasno postaja, da so imeli najbolj prav tisti, ki so beguncem nasvetovali in omogočili naselitev v Argentini. Poročila, ki prihajajo pogostoma iz drugih dežel, kjer živijo naši naseljenci, to vedno znova dokazujejo. Morda v USA več zaslužijo, pa tudi več porabijo. Morda drugod ni takih težav s stanovanji, živijo pa zato daleč od sveta, prepuščeni sami sebi: v avstralskih puščavah, brazilskih pragozdi in kanadskih mrzlih pokrajinah.

Verjetno bi bilo veliko teh ljudi bolj srečnih tu, če bi od znancev, ki so prišli v Argentino, ne dobili pisem, ki so to deželo napačno obsojala. Ta pisma so bila velikokrat pisana iz imigrantskega hotela, ko je naseljenca morila gora strahu in skrbi, napisana v trenutku obupa in malodušnosti pa tudi nevolje na cel svet.

Druga žalostna dedščina taborišnega življenja je prenatrta, navadno krivično obsojanje bližnjega. Ni ga človeka med nami, ki bi ne imel svojih napak, pa je obratno tudi res, da najslabši med nami ima vendar tudi nekaj dobrih lastnosti. Stara modrost pravi: "Varuj se človeka, ki išče na soseda le madeže!" Pošteno pa je in znak značajnosti, če znamo tudi na slabem človeku najti zrno plemenitosti in dobro o njem govoriti.

Zakaj pišem to? Z namenom, da bi slovenski naseljenci postrgali s sebe te ostanke preteklosti in se kot bratje, ki dele isto usodo, po krščansko spoštovali in radi imeli! Da bi kot bratje drug dru-

Con gran fervor patriótico celebró Argentina el 139 Aniversario de su Independencia

Esa gran fecha de la historia patria, en la cual se colocó la Argentina en el concierto de las naciones libres, amantes de la libertad y soberanas, adquiere todos los años contornos de gran brillo.

En la víspera de la efemérides brindaron el Excelentísimo Señor Presidente de la República Gen. Juan D. Perón y su esposa María Eva D. de Perón en el palacio de la Presidencia la recepción al cuerpo diplomático.

Iniciaron los festejos el día 25 de mayo las salvas de cañones, las dianas militares y la bandera nacional hizada en la Plaza de Mayo. A mediodía se ofició en la Catedral el solemne Tedeum con la presencia del Señor Presidente, de todos los ministros, del cuerpo diplomático, de jefes militares y representantes de la vida cultural y económica argentina.

Luego concurrió el Presidente con toda la comitiva al histórico Cabildo. Las muchedumbres lo aclamaron con fervor frenético. Luego se entonó el himno nacional. Acto seguido, conforme con la costumbre, rindieron homenaje al Presidente los destacamentos de las fuerzas armadas.

Se celebraron actos patrióticos en todos los colegios primarios y secundarios donde la juventud oyó el mensaje del Presidente irradiado por todas las radioemisoras.

Z globoko domovinsko ljubeznijo je vsa Argentina praznovala 139. obletnico svoje neodvisnosti

Vsa Argentina je 25. maja slovesno proslavila 139. obletnico zgodovinskega dne, ki je deželi prinesel neodvisnost in jo postavil v vrsto svobodnih in svobodoljubnih narodov.

Na predvečer narodnega praznika je predsednik republike general Juan D. Peron z gospo soprogo Marijo Evo Duarte de Peron priredil v vladni palači sprejem za člane diplomatskega zbora.

Začetek proslav 25. maja so v prestolnici naznanile topovske salve in budnice vojaških godb in razvite državne zastave na Majskem trgu. Opoldne je bil v katedrali slovesen Te Deum. Navzoč je bil predsednik republike general Juan D. Peron z vsemi ministri, člani diplomatskega zbora, generaliteta vseh vrst argentinskih oboroženih sil ter odlični predstavniki argentinskega kulturnega in gospodarskega življenja.

Po zahvali v katedrali se je general Peron z vsemi člani vlade podal v zgodovinski Cabildo. Zbrana množica ga je pozdravljala z domovinskimi vzkliki, nato so pa odpeli narodno himno, nakar so posamezni oddelki oboroženih sil s svojim mimohodom izkazali čast predsedniku republike.

Proslave 25. maja so bile tudi po vseh ljudskih in srednjih šolah. Šolska mladina se je zbrala v okrašenih prostorih ter poslušala plamtečo poslanico, ki jo je na vso argentinsko mladino naslovil preko radia predsednik general Peron.

Svarilen klic kitajske Združenim državam

Kitajski komunisti so te dni zasedli Šanghaj, četrto največje mesto na svetu. Po vkorakanju v mesto so takoj vpostavili svoj komunistični režim in med njihovimi prvimi ukrepi je bila ustavitve vsega nekomunističnega časopisja.

Začasni predsednik Kitajske Li Tsung Jen je spričo vedno večjih komunist. uspehov v Cantonu resno opozoril svobodni svet na rastočo komunistično nevarnost. Za kit. komuniste je dejal, da

gemu pomagali, če je kdo izmed nas v potrebi! Da bi verjeli, da je med nami cela vrsta ljudi, ki se nesebično trudijo, da nam lajšajo bremena v novem svetu! Da ga ni med nami nikogar, ki bi ne mogel nekaj doprinesti k skupnemu dobremu!

Da pa bo tako, sta potrebni našim naseljencem dve čednosti: ljubezen do resnice in pravičnost v presojanju svojega bližnjega.

so tudi oni pod popolnim vplivom Moskve, ki hoče sedaj, ko je Marshallov načrt začasno zavrl nadaljne prodiranje komunizma z zahodno Evropo, sprožiti svetovno vojno na Vzhodu.

Po njegovem mnenju sta za neuspeh ameriške politike na Kitajskem v glavnem odgovorna pok. Roosevelt, pa tudi general Marshall, ki nista razumela, da so tudi kit. komunisti popolni marksisti-leninisti. Stalin je pok. Roosevelta in njegove diplomate uspaval s tem, da jim je stalno zatrjeval, da so kit. komunisti "nekaj posebnega", samo gibanje za "izvedbo agrarne reforme". V resnici je pa tudi tam prav tak komunizem, kakor v Rusiji. Ameriški narod opozarja na nedavno izjavo kit. kom. diktatorja

Počastitev naših žrtev med okupacijo in v komunistični revoluciji bo v nedeljo 12. junija ob petih popoldne v veliki dvorani San José, Azcuénaga 154 (subterráneo postaja Alberti). Dopoldne ob desetih bo zanje darovana sv. maša na Belgrano.

Udeležite se vsi sv. maše in komemoracije!

Titove ponudbe

Pretekla dva tedna so listi mnogo pisali o tem, kako se Tito trudi dobiti dolarsko posojilo v Združenih državah. Vzoredno je agencija Tanjug v Beogradu rada prišla poročila o tem, kako se spor med Titom in Moskvo "poglablja"; tako je glavno komunistično glasilo v Beogradu celo pisalo, da so v Sovjetski zvezi jugoslovanske častnike in vojne akademike, ki so šli na studij v Moskvo ali Kijev na tamošnje vojaške akademije sovjetski profesorji in generali zmerjali z "izdajalci", ako se odzovejo Titovemu pozivu za vrnitev v domovino.

Med tem, ko ostaja boj med Titom in kominformom še vedno samo na papirju, pa so z zahoda poslali v Beograd italijanskega finančnika Castiglioneja panujati Titu posojilo v višini 20 milijonov dolarjev. Za Castiglionejem sta dve ameriški banki, "National Chase Bank" in neka italijanska banka iz San Francisca. Castiglione sam je imel več konferenc s Titom in je sedaj pustil v Beogradu nekaj svojih sodelavcev, med tem ko je sam odšel v Združene države poročati o tem, kaj se je domenil s Titom.

Mnogi mislijo, da bodo ta pogajanja Tita popolnoma priključila zapadu in da mu na zapadu vedno bolj verjamejo. Toda prav toliko pa je še drugih glasov, ki govore o tem, da so ravno ta pogajanja dokaz, da Tito še vedno ni dovolj razkril vsebine svojega spora z Moskvo in da mu zato ni popolnoma nič verjeti.

Za zahod se s Titom pogaja bančnik, ki je pred 25 leti ves svet presenetil s prvim velikim finančnim škandalom. Na Dunaju je takrat Castiglione uravnaval zavžene avstrijske finance, toda vse (Nadaljevanje na 2. strani spodaj)

Mao Tse Tung, da bo v primeru nove vojne stala "ljudska Kitajska" na strani Sov. zveze. Kit. nac. vojska potrebuje nujno moralne in materialne pomoči. Po njegovem mnenju je za Amerikance mnogo bolj praktično, da podpro kit. nacionaliste v borbi proti komunizmu sedaj, kakor pa da bi morali pošiljati svojo vojsko na nje na Filipine. Južne štiri kit. province so zadnja obramba črta proti komunistom. Če se bo zrušila, se bo komunistični val razlil po južni Kitajski, bo pljusnil dalje v francosko Indokino in angleški Hongkong, Singapur in Malasio in bo tako spravil v nevarnost neodvisnost Filipinov, katero so tej republiki zagotovile Združene države.

Brez napredovanja v Parizu

V Parizu traja konferenca štirih zunanjih ministrov že drugi teden in prišli so tako daleč, da so od Višinskega izvedeli, da Sovjetska zveza ne pristaja na to, da bi se vsa Nemčija združila v enotno zvezno republiko na temelju ustave, kakor so jo zahodne nemške demokratske stranke sestavile v Bonnu. Pač pa so v sovjetskem delu Berlina nemški komunisti sklicali "ljudski kongres" in na tem kongresu so v nekaj kratkih sejah sestavili svojo "ustavo", ki je taka, da bi vsa Nemčija postala komunistična "ljudska demokracija", ako bi zahodni zavezniki ta načrt sprejeli. Iz Berlina se je odpravila v Pariz delegacija tega kongresa, da bo z njo Višinski mogel pri zahodnih zaveznikih podpreti svoje načrte o bodoči Nemčiji. Tisti, ki so mislili, da bo konferenca v Parizu v dveh tednih končala svoje delo, se se torej zelo zmotili.

Dnevni rad te konference se bo še raztegnil, kajti v Pariz so prišli tudi člani sveta četvorice, ki že nad leto dni v Londonu išče podlago za ureditev položaja Avstrije. Pa tudi v to najbrž nikdo ne verjame, da bi sovjeti pristali na to, da bi Avstrija dobila svojo "državno pogodbo" in tako se govori, da bodo to vprašanje predložili bodoči skupščini UNO v pretres in rešitev.

Berlin pa se spet zaklepa v blokado in glavni dovoz gre spet po zraku. Cestni promet še deluje med Berlinom in zahodnimi področji Nemčije, toda v Berlinu stavkajo železničarji naprej in terjajo od sovjetov, da jim plačujejo njih delo v markah zahodne Nemčije. Tega pa sovjetsko poveljstvo ne mara — in tako traja stavka naprej. Izgredov sicer ni več, toda na progah okoli Berlina počiva ves promet.

V Pragi se je sešel kongres češko-slovaške komunistične stranke. Prišli so zastopniki vseh tujih komunističnih strank (Titova ni bila zastopana) in iz Moskve je prišel celo član politbiroja Malenkov; zato govore, da ni izključeno, da bo v Pragi te dni tudi seja kominfor-

ma. Med tem se pa zaostruje spor med vlado v Pragi in katoliško cerkvi. Praški nadškof dr. Beran očita vladi, da skuša ustanoviti "narodno cerkev" in prisiliti ljudi na razkol.

Italiji pa grozi nova vladna kriza; iz vlade nameravajo izstopiti socialisti Saragatove stranke. V Italiji so sedaj tri socialistične stranke: Saragatova, ki je bila v vladi, Domitova, ki se je pred kratkim odcepila od Nennijeve levičarske socialistične stranke in pa Nennijeva, ki zagovarja popolno sodelovanje s komunisti. Vse te tri skupine so pred kratkim sestavile posebno studijsko komisijo za obnovo enotnosti italijanske socialistične stranke.

Med Grčijo in Turčijo je grozil izbruh spora zaradi incidentov na nogometni tekmi med turškim in grškim moštvom v Atenah. Sicer je ta dogodek le malo važen, vendar pa napoveduje vsaj nekaj: pritisk in bližina komunistične nevarnosti na severu in vzhodu torej ne

Argentina sprejela največ beguncev

Polkovnik Gonzalez, glavni ravnatelj vseh argentinskih vselitvenih ustanov, je nedavno časnikarjem dal izjavo, v kateri je poudaril nove smernice argentinske vselitvene politike. Sporočil jim je, da je v Evropo odpotovala posebna komisija pod vodstvom dr. Lucera Schmidt-a in Varela. Ta komisija bo posvetila v Evropi posebno pozornost beguncem v raznih taboriščih IRO, za katero je dejal, da je svojo nalogo le delno rešila in je gledala premalo na izbiro beguncev. V zadnjih transportih, ki so prispeli v Argentino je bilo namreč na enem 14, na drugem pa 7 komunistov, za katere se pa Argentina prav nič ne zanima. Komisija se bo v Evropi zanimala tudi za osebe, ki so

more biti več tolikšna, da bi ljudje imeli samo njo v očeh. Iz Grčije tudi poročajo, da se je v Epiru velika skupina komunističnih upornikov predala vladnim četam in komunistični poveljnik je takoj nato po radiu ostro napadel grške komuniste, ki se dajo voditi in poveljevati po tujcih, ki se prišli v njih vrste.

Po padcu Šanghaja se nacionalistične čete umikajo proti jugu; Čangkajšek, ki je poveljeval četam v Šanghaju, se misli pripraviti na odpor v področju Kantona.

Predsednik Brazilije Dutra je svoj obisk v Združenih državah zaključil in v ameriških listih se ponavljajo novice, da mislijo Združene države odpreti obsežne kredite južnoameriškim državam. Obenem se utrjuje v Združenih državah težnja za padec cen glavnim proizvodom in enako so cene južnoameriškim pridelkom na ameriškem trgu začele padati. Oboje navajajo kot znak, da se bliža konec inflacijske dobe.

V Uruguayu je vlada zaprla več vojaških osebnosti: Očita jim, da so pripravljale odstranitev sedanje vlade.

pribežale iz držav za železno zaveso, vendar bo izbira teh oseb stroga. Poostrena bo tudi izbira vseljencev iz Italije. Trenutno pa Argentinska vlada proučuje predloge za podelitev vseljitenih dovoljenj za Japonce, Turke, Sirijce, Libanonce, Nizozemce, Belgijce in druge.

V Evropi bo tja odposlana komisija poenostavila dosedanje konzularni postopek za osebe, ki se žele naseliti v Argentini. Pod predsedstvom dr. Varele iz zunanjega ministrstva, ki je tudi član komisije, bo v Evropi sestanek vseh argentinskih konzularnih zastopnikov, na katerem bodo rešili vsa ta vprašanja. Znižali bodo tudi konzularne pristojbine. (Nadaljevanje na 3. strani zgoraj)

Za Budzislavskim - Gerhart Eisler

Pri opisanem doživljanju s komunističnim agentom Budzislavskim je Thompsonova obogatela za nove izkušnje: spoznala je metode komunistov, njihovo taktiko vrtanja v demokratične vrste in še marsikaj, kar danes s pridom uporablja, ko odpira oči nepredvidnim ali zapeljanim Američanom in tudi drugim ljudem demokratičnega sveta.

Dela ji še ne bo tako kmalu zmanjkalo, kakor kaže najnovejši dogodek, katerega "junak" je spet nemški emigrant-žid Gerhart Eisler, ki je v vsakem pogledu vreden tovariš opisanega Budzislavskega.

Tudi Eisler se je s svojim bratom v začetku vojne zatekel pred nacističnim preganjanjem v deželo svobode. V Hollywoodu je med tamošnjimi filmskimi komsalanci hitro našel zaščito. Kot glasbenik, ki je pisal glasbene spremljave filmom, si je naredil veliko denarja. To mu še ni bilo zadosti in začel je javno propagirati komunizem v Združenih državah in blagiti demokratične ustanove, dokler ga niso kot nezaželenega tujca sklenili izgnati. Ker pa so medtem še ugotovili, da je ponaredil potni list in žalil ameriški kongres, so ga zaprli.

Kompartiji v USA so takoj dvignili huronski krik in začeli izrabljati Eislerjev primer v svoje propagandistične namene. Zbrali so veliko vsoto denarja, ki je služila za kavejco, da je policija Eislerja izpustila na svobodo. Le-ta je kmalu uvidel, da mu postajajo tla le prevroča in je pobegnil s poljsko ladjo "Batory" v Anglijo, kjer pa so ga z ladje sneli in priprli, ker so ameriške oblasti zahtevale njegovo izročitev, katero je pa angleško sodišče zavrnilo in Eislerja izpustilo na svobodo.

Komunisti s svojimi "sopotniki" vpijejo, kakor da bi se Eislerju zgodila neznanska krivica. Izrabljajo vsa mogoča sredstva, ki so jim v skoro neomejeni meri na razpolago v demokratičnih deželah da z njimi rušijo demokracijo in pripravljajo pot totalitarni diktaturi. Svetovni tisk, v ogromni meri protikomunističen, opisuje Eislerjev dogodek na dolgo in široko. V angleškem parlamentu sta seveda oba komunistična poslanca, v družbi z nekaterimi "sopotniki", poizkušala iz ponarejevalca Eislerja narediti svetovnega junaka.

Vsa zadeva se je razvila v pravecat škandal, ko doživljamo, da boljševiki za železnim zastorom

zapirajo in morijo ljudi, ki so samo njihovi politični nasprotniki, ne da bi se zahodni svet zaradi tega kaj posebno razburjal. Tu pa na dem vse polno demokratičnih "koristnih bedakov", ki ščitijo Eislerja in kopljejo zahodu in sebi grob.

Komunisti so brez obotavljanja umorili bolgarskega kmetijskega voditelja Petkova, zaprli nadškofa Stepinca in zdaj kardinala Mindszentyja da omenimo samo tri primere, ki so v demokratičnem svetu zbudili pozornost, zdaj pa hočejo ponarejevalca Eislerja, ki bi moral kot vsak drug falzifikator ameriških dokumentov odsedeti svoj rok v kaznilnici, postaviti v isto vrsto z vsemi prej omenjenimi nedolžnimi žrtvami rdeče diktature.

Nacisti so na demokratični način, t. j. z volitvami, prišli na oblast in takoj nato odpravili demokracijo. Komunisti pridejo na oblast na nedemokratični način in naredijo isto. Res je, zahodni svet je dolgo potreboval, da je spoznal naciste. Potrebna mu je bila monakovska katastrofa, da je našel pravo pot. Danes pa smo, navzlic Budzislavskim in Eislerjem, že daleč napredovali in rdeči Monakovo je zahod doživel že v Teheranu in Jalti.

ARGENTINA

Ameriški major De Severski, ki se je nad 2 meseca mudil v Argentini ter nekaj časa tudi v Chile, Uruguayu in Braziliji, kjer je proučeval vprašanje obrambe južno - ameriškega kontinenta, se je vrnil v Združene države. Po svoji vrnitvi je izjavil, da morajo Združene države pomagati državam Latinske Amerike za zgraditev močnih letalskih oporišč za lovsko letala, ker bo bodoča svetovna vojna interkontinentalna. Po njegovi izjavi latinsko-ameriške države nimajo še zadosti letal, imajo pa odlične letalce. Za Argentino je dejal, da je njen položaj odličen, ker si je ustvarila močno obrambo z lovskimi letali in razpolaga z zadnjimi modeli angleških lovskih letal na retroaktivni pogon in je tako Argentina izreden činitelj za obrambo hemisfere.

Pogajanja med Anglijo in Argentino za novo trgovinsko pogodbo so se ugodno končala. Urediti je treba samo še nekaj tehničnih podrobnosti. Zaključna pogajanja je osebno vodil sam predsednik republike general Juan. D. Peron. Nova pogodba je sklenjena za dobo petih let. Glavna določila so: Argentina bo letno izvozila v Anglijo vsaj 300.000 ton mesa, prav tako pa tudi veliko količino drugih pridelkov. Anglija bo uvozila v Argentino več milijonov ton petroleja in premoga, kakor tudi mnogo drugih proizvodov angleške industrije. Cena mesu bo 97 funtov za tono, toda plačila v funtih bodo morala biti zavarovana z zlatim kritjem.

Svetovni prvak v odskokih iz letala je postal argentinski civilni letalec Roberto Nicolini iz Cordobe. V štirih urah, 30 min in 30 sek. je napravil 55 odskokov iz letala. Prejšnji svetovni rekord je imel s 50 odskoki tudi Argentinec, podporočnik Bonvisunto.

Kmetijsko ministrstvo je na svoji poskusni živinorejski postaji Rio Mayo v vojaškem področju Comodoro Rivadavia začelo z umetnim oplojevanjem 5.000 ovac. Umetno oplojevanje se je že dobro obneslo na enaki poskusni postaji v Jujuyu.

F.C.N.G.B. Mitre je v maju s 560 električnimi vlaki prevozila 10.312.581 oseb. Samo na postaji Presidente Peron je vstopilo odnosno izstopilo 6.300.000 potnikov.

(Nadaljevanje s 1. strani)

uredil tako, da je svoj kapital spravil za mejo, za seboj pa pustil v razvalinah največjo banko, slavni "Kreditanstalt". Castiglioni je mahinacije so bile tolikšne, da se je zamajala celo Rotschildova banka na Dunaju in bi gotovo propadla, če ji ne bi pomagali sestrski banki v Parizu in Londonu.

Na Titove karte torej vabi zahodne kapitaliste bančnik, ki je sposoben vsekakor za vse drugo ko pa za resne in trdne gospodarske akcije. Iz rok pa daje karte mož, ki trdi, da je pravoverni komunist, odločen naslednik teorij Marxa in Ljenina. Zašel je v tak spor z Moskvjo, da bi ga agenti od tam že zdavnaj morali in tudi mogli "likvidirati", ako bi to samo hoteli. Toda tega ne store, ampak pustijo Titu, da se mu naj posreči, zahodni svet le prepričati o tem, da misli iti v Jugoslaviji svojo pot.

Kaka je tedaj slika: v Newyork prihaja s Titovimi kartami Castiglione, ki ga spremlja trden sloves uspelega — sleparja. Hudo bi moral biti kratkoviden tisti, ki ne bi poznal kakovosti moža, ki je dal takemu sleparju karte v roke.

Novice iz Slovenije

VEDNO SLABŠE

Tito zopet kliče odslužene vojake pod orožje. — Ljudje na splošno zelo boleha. Ponekod razsaja gripa. Hrana je slaba in ljudje proti boleznim niso odporni. Pomanjkanje mleka je precejšnje, kar posebno občutijo otroci in starejši ljudje. V nekaterih krajih so delavcem odvzeli še tisto bore zemljišča, da bi lahko redili kožo in tako prišli do mleka vsaj za svoje otroke.

Petletni "plan" vedno bolj dozoreva v petletni polom in plansko revščino.

★

OZNA IMA POLNE ROKE DELA

Nedavno je bil sestanek vodilnih članov OZNE. Razpravljali so o potrebi povečanega nadzorstva nad vsemi nas-

(Nadaljevanje z 2. strani).

Verjetno bodo določili tri do štiri argentinske generalne konzulate za izdajanje potrebnih dokumentov beguncem za potovanje v Argentino. Tem generalnim konzulatom pa bo dodeljen po en uradnik vselitvene direkcije, da bo lahko na licu mesta urejal vse zadeve in bo tako odpadlo čakanje na odgovore iz Buenos Airesa. Vsak transport, ki bo iz Evrope odhajal v Argentino, bo prav tako spremljal en uradnik vselitvene direkcije, da bo že na ladji skrbel za vse ljudi, ki so se odločili za naselitev v Argentini in bo tudi preprečil vsak morebiten poskus komunistične propagande.

Končno je polkovnik Gonzalez izjavil, da je Argentina izdala od julija meseca 1948 do 30. aprila t. l. 142.248 vselitvenih dovoljenj, odklonjenih prošelj je bilo samo 6.035. Prvo vselitveno dovoljenje za Argentino je izdal leta 1812 Bernardino Rivadavia. V spomin na ta važen dogodek mu bodo nasproti imigrantskemu hotelu 4. septembra t. l. postavili spomenik.

protniki sedanjega protiljudskega režima, ki jih je vedno več. To je potrdil tudi sam Tito, ki je nepričakovano vstopil v zborovalno dvorano in je vodilne oznove vzpodbujal, naj povečajo svojo delavnost, ker nevarnost za režim postaja vedno večja. Prej so morali varovati samo eno mejo, sedaj pa po titovi izjavi preti nevarnost komunistični Jugoslaviji na vseh mejah. V notranjosti države je pa tudi treba povečati nadzorstvo nad vsemi nasprotniki sedanjega stanja, ki vedno bolj dvigajo glave in poskušajo uničiti sadove komunistične revolucije.

★

Dr. Josip Pipenbacher umrl. Pri Sv. Marjeti niže Ptuja je umrl v visoki starosti dr. Josip Pipenbacher, biv. ravnatelj gimnazije na Poljanah v Ljubljani. Pokojni Pipenbacher spada med pionirje slovenskega srednjega šolstva. Kot klasik je spisal latinsko slovnico in razne vadnice.

V Ljubljani je umrl zdravnik dr. Richard Jug, znana osebnost med slovenskimi zdravniki. Dolgo vrsto let je imel svojo ordinacijo v Marijanišču.

Izlet tržaških dijakov v Slovenijo. Med velikonočnimi počitnicami je 250 tržaških dijakov napravilo izlet v Slovenijo. Na veliki četrtek in petek so obiskali Bled, Vrbo in Ljubljano. Da bi jim prikazali, da je v Sloveniji vsega v izobilju, so jih dobro pogostili. Na Bledu so imeli tudi kulturno prireditev, kateri je sledil — ples. In to v noči med velikim četrtkom in velikim petkom.

Slovenski literarni večer v Trstu. V okviru "Slovenskega večera" Kršćansko socijalne zveze je bil 20. aprila literarni večer sodobne slovenske književnosti. Na večeru so brali svoja dela Mirko Javornik, Vinko Beličič, Avgust Zele in Simon Kregar. O sodobni slovenski književnosti pa je imel predavanje prof. Jože Peterlin.

V Kopru se je sedanja jugoslov. komunistična oblast dokončno polastila kapucinskega samostana sv. Marte ter frančiškanskega samostana sv. Ane. Kapucinski samostan bodo baje spre-

menili v dijaški zavod, v frančiškanskem samostanu bodo pa titovci imeli ječe. Redovniki so smeli s seboj vzeti zgolj osebne stvari.

Kdor drugim jamo koplje... Poročali smo o aretaciji župnika Joška Kraglja iz Livka, ki so ga titovci obsodili na 10 let zapora. Največ "zaslug" za njegovo aretacijo ima tajnik krajevnega odbora, zagrizen partijec. Nedavno je enaka usoda doletela tudi njega. Titovi komunisti so ga zaprli kod kominformovca in obsodili na večletno prisilno delo.

Iz obmejnega področja proti Italiji so titovci pregnali vse "nezanesljive" duhovnike. Tako je moral zapustiti Sv. goro pri Gorici Podbregar Pavel, z Gorenjega polja Vidic Franc, iz Ročinja in Srednjega pa Zorko Stanko.

V Gorici sta se poročila zdravnik dr. Aldalbert Grešič in gđc. M. Delchin.

V Rovtuh so titovci zaprli Kunca Janca in njegovo sestro Angelco. Prav tako so zaprli v tem kraju veleposestnika, gostilničarja in lesnega trgovca Antona Merlaka, pri katerem so našli nekaj več podplatov. Njegov gozd, ki je obsegal nad 200 johov, so pa titovci že skoro vsega izsekali.

Smrt Frana Govekarja. V Ljubljani je preminul biv. magistratni ravnatelj in kulturni delavec Fran Govekar. Pokojnik je znan po svojih dramatizacijah Desetega brata, Legionarjev in Rokovnjačev. Spisal je tudi več literarnih del, med drugim roman Svitanje. Dolgo vrsto let je tudi sodeloval pri Slov. na-rodu kot gledališki kritik.

Slovinci v Argentini

Buenos Aires, 1. junija.

Obisk Slovencev v Buenos Airesu. Te dni se je mudil na obisku Slovencev v Buenos Airesu g. ing. Avgust Vivod, biv. predsednik taboriščne uprave v Ser-

viglianu in delno v Senigalliji v Italiji.

Za binkoštno praznike od 1.—7. junija bo g. Jože Košiček obiskal Slovence v Miramaru, Mar del Sur in Chapadmalalu!

ZAHVALNO ROMANJE SLOVENCEV V LUJAN.

1. Možje in fantje v procesiji. 2. Podoba Brezjanske Matere božje nosijo v sprevodu. 3. Slov. fantje nosijo v procesiji kip Lujanske Matere božje. 4. V dolgi vrsti so slov. romarji 22. maja prihajali v lujansko baziliko.

JJ.

GORAM NAPROTI

Pri Slovencih v Tucumanu.

Tucuman ima zelo milo podnebje. Zato ga ljudje pozimi radi obiskujejo. V bližini se odraža v nebo najvišji vrh te province, Aconquija, visoka nad 5.000 m. Mesto leži 1156 km daleč od Buenos Airesa in šteje 166.000 prebivalcev ter je zgodovinsko važno. Tu so 9. julija 1816 proglasili neodvisnost Argentine.

V Tucumanu sem moral prenočiti kar na postaji. Iskal sem sicer enega svojih znancev, pa se mož ni mogel zbuditi. Tako sem se dolgočasil na postaji, zdehal in gledal na uro, dokler ni napočilo jutro. Moj cilj je bil najprej Concepción, drugo največje mesto province, kjer deluje g. Škrbe Stanko.

Concepción leži južnozapadno od Tucumana, ob stranski progi, ki se potem v La Madridu združi z glavno. Promet posredujejo motorni vlaki, tako, da je potovanje udobno. Le hitri ni so bogve kaj ti vlaki. Z g. Škrbetom sva hitro na redila načrt, kako bova obiskala ostale Slovence in "poromala" še v Jujuy, kjer "straži severno mejo g. Golja.

En dan sem počival, kajti pot v Tucuman me je zbila. Drugi dan pa sva jo mahnila nazaj v prestolnico, da se malo razvedriva v slovenski družbi. Vreme se je kislo držalo, ponoči je temperatura zdrknila od 40 stopinj na 18, tako, da me je skoro zeblo. In tako je bilo potem vse dni mojega bivanja na severu, tako, da še sedaj nimam pojma, kako se počuti človek, če pritiska tropska vročina.

V mestu sva obiskala najprej g. Žagarja. Ima samostojno kaplanijo sv. Roka, pridno mu streže njegova sestra, le, žal, da je prijazni gospod, ki nas je sprejel z znano primorsko gostoljubnostjo, precej bolan na želodcu. Želimo mu čim prejšnje ozdravitve.

Nato sva stopila h g. Urbanču, ki tudi samostojno deluje v predmestni fari. Njegovo župnišče je kot kak slovenski "farovž". Ima slovenskega organista, g. Glavana. Organistova mati mu gospodinji, njegov oče in stari oče pa lepo skrbita za hišo in vrt okoli nje. Zares prijetno življenje.

Fara g. Urbanča stoji na samem, med dvema velikima tovar-

nama za pridelavo sladkorja, ki se kratko imejmeta: Ingenio. V enem teh ingenijev dela tudi g. Cotič. Ko je zvedel za moj prihod, me je takoj obiskal s svojo družinico v župnišče. Preživeli smo tako skupno nekaj prijetnih ur in se pomenili o vseh stvareh. Vsi so mi nardčili pozdrave za svoje znance v Capitalu.

Na obisku v Ledesmi

Kaj več Slovencev pa v Tucumanu ni. Tako je prišel na vrsto še Jujuy, zadnja točka mojega potnega programa.

Zveze z Jujuyem so že slabe. Treba je zato delati pokoro na postaji, čakati v vrsti na vozni listek dosti sreče. Listek sva brez težav in potem še mnogokrat oditi brez njega. Z g. Škrbetom sva imela še srečo in sva ga dobila. Proti drugi uri po polnoči smo odšli.

Ko se je zdanilo smo se znašli med veličastnimi gorami z bujnim rastlinstvom. Ni sicer naših dreves, pa to očesa re moti. Glavno je, da se pogled zopet lahko odpočije na zeleni barvi. Dan je bil zopet čemer in nizke megle niso dovoljevale, da bi si mogli ustvariti pravo sliko o mogočnosti teh gor. Vlak se je vzpenjal vedno višje in višje, reke so spremljale ali križale progo, mogočni kaktusi so

nam kazali pot in tako smo popoldne ob poldveh prišli v Perico, zadnje železniško križišče na severu. En krak pelje v Jujuy, drugi pa proti Chacu. Nas je zanimala ta proga, kajti ob njej leži Ledesma, ki ima največji Ingenio v vsej Argentini.

Vlak v Ledesmo nam je ušel, saj smo prišli s tri in pol urno zamudo, vendar so se nas usmili in nam iz Salte poslali motorni vagon, ki nas je z izredno naglico popeljal na zaželjeni kraj.

Pekrajina ima tropsko podnebje in tropsko rastlinstvo. Leži zelo nizko in je leglo komarjev. Kaj lahko iztakneš "palodismo", tropske malarije, ki pa ni tako nevarna kot naša. Treba je samo spremeniti podnebje, pa izgine. Ledesma ima 300 m nadmorske višine in doseže temperatura 46 stopinj.

Ko smo se bližali cilju smo zagledali ogromno področje, ki je bilo podobno velikanskemu pašniku z živo zeleno travo. Še le, ko smo prišli blže, smo ugotovili da so to nasadi "cañe", sladkornega trsta, ki daje kruh 5.000 delavcem. Glavna sezona za pridelavo "cañe" se začne v septembru in traja do januarja. V ostalem času predelujejo prostore in snažijo stroje.

(Konec v prihodnji številki)

Majska slovesnost v Lurdesu. V nedeljo 29. maja se je zbralo v Lurdesu okoli 800 staro — in novoslovenskih naseljencev, ki so s tem romanjem zaključili majniške pobožnosti. Cerkveno slovesnost je začel g. Janez Hladnik pred lurško votlino, odkoder se je nato razvila lepa procesija s kipom lurške Matere božje v cerkev. Tu je imel g. Merik cerkveni nagovor, kateremu so sle dile pete litanije, nakar je slovenskim vernikom še govoril g. svetnik Škulj.

Smrt blage slovenske žene. V Tupalčah pri Kranju je 16. aprila po krajši bolezni za vedno zatislila oči gospa Neža Rogelj, stara 82 let. Dobra krščanska mati je preživela težke čase z junaštvom. Razkropljena družina se je slednjič spet zbrala v materini bližini. Za ljubljeno materjo žalujejo doma trije sinovi in ena hči, med nami pa g. Vinko Rogelj, lastnik mizarskega podjetja v Villa Scaso, ki je vsem Slovincem znan in mnogim tudi dobrotnik. V imenu vseh mu ob težkem udarcu izrekamo globoko sožalje!

Avellanedska obletnica. Naši prekmurski rojaki imajo vsako leto slovensko "žegnanje" kot spomin na prvo slovensko mašo, ki je bila v tem kraju 13. junija 1936. leta. Po stari domači lepi navadi je žegnanje združeno tudi s čajanko in družabnim sestankom, ki vsako leto privabi veliko rojakov, ki se ob dobrem prigrizku pomenijo o vseh domačih stvarih. Letos bo žegnanje 19. junija. Slovesna maša bo dopoldne ob desetih, popoldansko opravilo pa ob štirih. Cerkveno opravilo bo v kapeli na Manuel Estevez 630, t. j. 6 kvader na levo od Av. Mitre po prvi ulici za vodo proti Dock Sudu (blizu Frigorifica La Blanca). Izstopiti je najbolje na drugem križišču od Puente Barracas in potem 5 kvader po Chacabuco in nato na levo v ulico Manuel Estevez 630. K prazniku naših prekmurkih rojakov so vabljeni Slovenci tudi od drugod.

Svobodna Slovenija je list vseh protikomunističnih Slovencev. Če je še ne prejemaš, naroči si jo takoj na Victor Martinez 50.

Ramos Mejia, 27. maja.

Tu smo si ustanovili pevski zbor. Vo-di ga g. Zakrajšek Janko. Zbor poje vsako nedeljo in praznik pri slovenski maši, ki jo ima g. Kalan.

Svobodna Slovenija se vzdržuje samo z naročnino. Če je še nisi poravnal, stori to čimprej in jo nakaži vsaj za pol leta!

Jauregui, 25. maja.

G. Stanislav Skvarča, ki je dosedaj služboval med nami, je prestavljen v Chilovec, kjer uspešno deluje že g. Jurak.

Svobodno Slovenijo berejo vsi Slovenci, zato imajo oglasi v njej vedno uspeh!

Novodošlim ter staronaseljenim slovenskim rojakom naznanjam, da izdelujem vseh vrst "MODROCE" po domačem in argentinskem modelu SLOVENSKA HIŠA — Lanus "Este" Reconquista 2837

JANEZ SLAPNIČAR, tapetnik
Na željo stranke pridem tudi na dom. V isti hiši se priporoča za zimske plašče, kostime ter vsa ostala v to stroko spadajoča dela po slovenskem in ameriškem vzorcu
PAVLA ERŽEN, šivlja

Pismo iz Cordobe

Cordoba, 15. maja.

Dan za dnem sprejemamo iz Buenos Airesa pisma, v katerih nas znanci izprašujejo o razmerah v Cordobi, o zaslužku, klimi, stanovanjih itd. Vsi imajo namreč srčno željo zamenjati prestolniško vlago z drugim, bolj zdravim ozračjem.

To poročilce in naslednja, ki bodo še objavljena, naj bodo v pojasnilo vsem tistim, ki resno mislijo na naselitev v Cordobi.

NEKAJ PODATKOV O MESTU

Prebivalcev šteje mesto okrog pol milijona in je zlasti center zelo lep ter se po svojih trgovinah, izložbah in prometu prav nič ne razlikuje od Floride. Značilnost mesta so številne cerkve in pa drugi kulturni spomeniki, saj je Cordoba zgodovinsko mesto. Malo izven centra pa že prevladuje španski kolonialni sistem nizkih poslopij in pa ameriški sistem gospodskih "Chaletov". Mesto ima tudi krasen park na hribčku, ki po lepoti in velikosti spominja na ljubljanski Tivoli. V parku je tudi zverinjak.

Prebivalstvo je močno mešano ter je zlasti precej domačih kriolcev. V zadnjih letih se je priselilo mnogo Evropejcev, predvsem Italijanov in Nemcev, ki so tukajšnji industriji dali velik zagon. Mnoga podjetja so tudi v švicarskih in angleških rokah.

Življenje samo je tukaj bolj mirno in uravnovešeno kakor pa v buenosaireskem Babilonu in mnogo pomeni tudi dejstvo, da ni nikjer ogromnih razdalj in nepotrebnega zapravljanja časa na prevoznih sredstvih. Po razsežnosti bi se dalo mesto primerjati z Zagrebom.

Mestna bližnja in dalnja okolica je za argentinske prilike zelo lepa in je zlasti po tej deževni dobi ponekod močno podobna naši Dolenjski. Vsled svojega zelenja je tukajšnja okolica mnogo bolj prijetna kakor pa mendoška, čeprav tudi tukaj ni govora o naših lepih gozdovih. Vendar pa obstojajo gozdna področja in so nekateri kraji zelo slikoviti. V gorovju je dosti jezer, nekatera so umetna; pa tudi na rečicah in potokih z majhnimi slikovitimi vodopadi obiluje pokrajina. Nekatera jezera vsebujejo veliko količino soli in služijo za zdravljenje revmatičnih in podobno.

IŠČEMO SOSTANOVALCA

(zak. par), ki bi mu odgovarjalo stanovanje v Villa Ballester ali okolica. Natančnejša pojasnila pri Mari Rode, Guemes 1211, Martinez F. C. N. G. B. Mitre (FCCA)

Prodajam dobro ohranjeno moško kolo in radioaparat po zelo ugodni ceni. Avda. QUIRNO COSTA 5982, Capital.

Svobodna Slovenija

izhaja kot tednik vsak četrtek.

Uredništvo in uprava je na
VICTOR MARTINEZ 50, Buenos Aires
NAROČNINA:

pri plačilu naročnine za celo leto 25 pesov. Pri plačevanju naročnine v obrokih pa za pol leta 15 pesov, za četrt leta 8 pesov. — Posamezna številka 0.70 pesa.

Za ostale države Latinske Amerike: navadna 30 pesov, letalska 40 pesov.

U. S. A.: navadna 6 dolarjev, letalska 8 dolarjev.

Kanada: navadna 7 dolarjev, letalska 9 dolarjev.

SLOVENCİ PO SVETU

KANADA

Guelph, 18. maja.

Kanadske komisije so izbirale pretežno mlade fante in dekleta, zato ni čudno, če so se ti mladi fantje takoj, ko so prišli sem, začeli ozirati po dekletih. In brž, ko so bili dani osnovni pogoji, so se zaželi poročiti. Doslej so se poročili: Anton Juha iz Iga z Marico Zupančič iz št. Vida pri Stični; Franc Levstek iz Sodražice s Tončko Bojanc iz št. Petra pri Novem mestu; Joe Ban iz Toronta

V proslavo spomina vseh pobitih Slovencev je napisana dosedaj največja slovenska pesnitev **VELIKA ČRNA MAŠA ZA POBITE SLOVENCE**. Spesnil jo je Jeremija Kalin, ilustriral pa z modernimi izvirnimi lesorezi rezbar K. Mirtič.

Knjiga sama bo gotovo najlepši spomenik tem žrtvam in naj brez njega ne bo nobena družina in noben posameznik, še celo pa ne sorodnik ali prijatelj pobitih.

Na uvodni strani pred pesnitvijo je poseben prostor za imena tistih, ki se jih hočeš spominjati pri branju te religiozno-politične vpesnitve naše krvave revolucije, našega trpljenja doma in našega upanja v svetu.

220 strani obsegajoča knjiga stane v prednaročbi in takojšnjem plačilu do 12. junila samo 12 pesov, pozneje pa bo stala 15 pesov. Naročila in predplačila sprejema uprava Victor Martinez 50, Capital. Predplačilo lahko izvršite osebno ali pa znesek nakažete po giro postal. Poleg uprave sprejemajo osebna naročila in predplačila tudi: Casa Boyu, Olazabal 2336; Lojze Erjavec, fotograf, Alvarado 350, Ramos Mejia; Žnidar Ivan, brivski mojster, Carapachay in San Martin, Ayacucho 125.

s Cilko Paznar z Iga; Franc Steklasa iz Žužemberka s Francko Kmetič iz št. Jurija pod Kumom; Luis Račič iz Čateža pri Brežicah z Betko Perne iz Loma pri Tržiču; Konrad Peče iz Trsta s Hrvatice Elizabeto Gregurič; Leopold Špringer iz Straže pri Novem mestu z Ivan-ko Starin iz Trzina; France Škerl s Slavko Lovko, oba iz Cerknice; Edi Frkulj iz Strug z Anico Boh z Iga; Franc Hočevnar z Ančko Hren iz Ribnice; Joža Pugelj iz Ribnice se je poročila z nekim Belgrajčanom; Jože Zakrajšek iz Trebnja z Ivanko Mrhar z Ribnice; Franc Baje iz št. Jerneja z Vinko Bernik iz Žabnice pri Šk. Loki z Ančko Triller iz Škofje Loke; Ivan Kukovica iz Device Marije v Polju z Marijo Robas iz Cerkelj pri Kranju; Janez Šušteršič iz Ljubljane z Jožo Žonta iz št. Jošta; Ivan Vičič iz Litije s Kristino Zorman iz Ljubljane; Franc Žumer iz Cerkelj z Ančko Rak iz Device Marije v Polju in Ivan Rabzel iz Štajerske s Štefko Mrhar iz Ribnice. Vsem novoporočencem iskrene čestitke na novo življensko pot!

— I. K.

Svojim rojakom in odjemalcem naznanjam, da se s 15. junijem PRESELM V VIRREYES, Calle Luis Pasteur 851

F. C. N. G. B. MITRE (F. C. C. A.) Dohod do moje nove delavnice je naslednji: Izstopiti je treba na postaji Virreyes, nato iti po ulici na desni strani železnice 3 kvadre nazaj in nato 6 kvadrov v globino na levo. Na sredini srednjega kvadra ulice Luis Pasteur šte. 851 bo moja nova delavnica. Zveza je dobra tudi z različnimi avtobusi, kakor avtobus Liniers—Tigre 143 in drugi.

JANKO ARNŠEK
krojaški mojster

Igralska Družina Narte Velikonja

vabi vse slovenske rojake k predstavi Moliérove petdejanske komedije

"ŠOLA ZA ŽENE"

ki jo bo v režiji g. Marjana Willemparta uprizorila

V NEDELJO 5. JUNIJA 1949

ob pol šestih popoldne v veliki dvorani "SAN JOSE" Azcuénaga št. 158

Dvorana je opremljena z ojačevalnimi napravami.

Predprodaja vstopnic skupno z gledališkim listom na V. Martínez 50

Slovenski Izseleniški Odr

CERKVENA DVORANA V CIUDADELI

D. Niccodemi:

P O S T R U Ž K A

komedija v 3 dej.

Začetek ob 17 uri.

Vstopnice v predprodaji po običajnih cenah.

"CASA BOYU"

OLAZABAL 2336 (pol kvadre od ogla Cabildo 2300)

Obveščamo naše slovenske stranke, da imamo trenutno na prodaj nekaj komadov zapestnih ur raznih odličnih švicarskih znamk po zelo ugodni ceni. Kupujemo briljante in star nakit po visokih cenah. Vsa popravila ur in zlatnine najvestneje in točno izvršena.

Ob sobotah popoldne se slovenske stranke lahko zglase v našem stanovanju, ki je v isti hiši Olazabal 2338, prvo nadstropje šte. 5